

KÕIGE PAREM LAPS ON TEGUS LAPS

Ideid ja juhiseid vanematele tegevusteks 3-4 aastaste lastega

Kogum lihtsaid näpunäiteid vanematele tegevusteks lapsega nii kodus kui ka väljaspool kodu, arvestades lapse arengu eeldatavaid tulemusi, on koostatud erinevatest allikatest kogutud materjalide põhjal.

Tartu Lasteaed Tähtvere
vanemõpetaja Aili Leisson

30. august 2013

SEPTEMBER

LOE LAPSEGA IGA PÄEV

Eesmärgid

- Laps teeb lihtsaid oletusi ja kommenteerib lugu mida loetakse.
- Oskab peale jutu kuulamist piltide põhjal lihtsamaid jutte ümber jutustada.
- Hoiab ja vaatab raamatut korrektselt – õige pool ülespidi, keerab lehti ükshaaval algusest lõpu suunas.

NÄDAL 1

Tee lapsele lugemisnurk

- Pane lasteraamatud ühte kohta, näiteks korvi, sahtlisse või riulile.
- Tee lugemisnurk õdusaks ning mugavaks vaiba ja patjadega.
- Veeda lapsega lugemisnurgas aega ja lugege koos.
- Räägi lapsega raamatute eest hoolitsemisest ning sellest, kuidas peale vaatamist/lugemist need tagasi oma kohale panna.

NÄDAL 2

Anna lapsele võimalus kuulata erinevaid raamatuid

- Käi lapsega raamatukogus ja lase tal seal laste lugemisnurka uurida.
- Tee lapsele raamatukogukaart.
- Laenake raamatuid koju.
- Otsige teisi võimalusi raamatute leidmiseks, näiteks raamatupoest, sõpradelt, sugulastelt jne.
- Loe või jutusta lapsele õhtuti unejuttu.

NÄDAL 3

Tee endale aega, et lapsega iga päev lugeda

- Loe lapsega lugemisnurgas või mugavas toolis, et muud asjad teid ei häiriks.
- Hoi last süles või enda lähedal, et lapsel tekiks positiivne seos lugemisega.
- Loe lapse lemmikraamatuid jälle ja jälle.
- Loe oma lapsepõlve lemmikraamatuid. Räägi lapsele, miks need sulle kõige enam meeldisid.

NÄDAL 4

Lase lapsel raamatulugemisel osaleda

- Raamatuid vaadates räägi lapsele sellest infost, mis on raamatu kaanel – raamatu autor, illustratsioonide autor jne.
- Vaadates ainult kaanepilti, innusta last arvama, millest raamat räägib.
- Näita lapsele, kuidas raamatut loetakse (alustatakse algusest) ja kuidas lehti keerata.
- Lase lapsel lugu oma sõnadega ümber jutustada.

LISAIDEED

- Võta lapse lemmikraamatuid kaasa kui te kodust lahkute. Nii on lapsel võimalus raamatuid vaadata autos, bussis või arsti ooteruumis.
- Loe koos lapsega kui peate kusagil ootama.
- Ole lapsele eeskujuks – lugedes oma raamatut, kutsu laps enda kõrvale lasteraamatuid vaatama.

ERITEGEVUSED

Alusta mapiga „TEGUSA LAPSE TEGEMISED“, kuhu paned kirja või lisad pildimaterjalina juurde mõned tegevused sellest ja edaspidi ka igast järgnevast kuust, näiteks:

- nimekiri raamatutest, mida olete lugenud (täienda seda jooksvalt);
- märgistage koos lapsega tema lemmikraamatute nimed väikeste pildikleepsudega;
- lisage mappi lapse joonistusi loetud raamatutest.

OKTOOBER

LOO LAPSELE VÕIMALUSI LIIKUMISTEGEVUSEKS

Eesmärgid

- Laps oskab ohutult joosta, hüpata, roomata, ronida.
- Oskab visata, püüda ja põrgatada palli.

NÄDAL 1

Kogu turvalisi mänguasju ja varustust, et toetada lapse füüsilist arengut

- Tühjad plastpudelid, et kasutada neid kurikatena.
- Oa- ja riisikotid või -sokid – täida kuivatatud ubade või riisiga pool lapsele väikeseks jäänud sokist, seo sõlm soki teise otsa või õmble kinni. Selliseid riisisokke võib olla mitu.
- Jalgratas (abiratastega), et harjutada pedaalidel väntamist ja ratta juhtimist.
- Erineva suurusega pallid, et harjutada viskamist, püüdmist ja põrgatamist.
- Korvi- või hularõngad, mis on lastele palli viskamiseks sobival kõrgusel.

NÄDAL 2

Lase lapsel olla õues, kus on ruumi ja vabadust liikumistegevuseks

- Leia turvaline mängukoht koduõues või lähedal asuvas pargis.
- Reasta plastist veepudelid kurikatena ritta, lase lapsel nende pihta palliga visata.
- Riputa üles rõngas, kust saab palli läbi visata.
- Harjutage koos jalgrattal sõitmist.

NÄDAL 3

Liikumismängud ja -tegevused siseruumides

- Lase lapsel visata oakotti või riisisokki korvi, rõngasse või põrandale teibiga märgitud ringi.
- Pane kokkurullitud sokid või oakotid korvi/karpi ja lase lapsel seda pea peal tasakaalus hoides toas ringi käia.
- Tee tupp takistusala, mille laps peab läbima: näiteks teibiga märgitud joon kõndimiseks; laud, mille alt peab läbi pugema; toolid, kust üle ronida; karp, millest üle hüpata; suur kast, kuhu sisse ronida jne.
- Mängige erinevaid loomi ja proovige hüpata nagu jänesed või roomata nagu maod.

NÄDAL 4

Mängi koos lapsega

- Harjutage väikese palliga viskamist ja püüdmist.
- Tee õues slaalomirada, mille laps peab jalgrattal läbima.
- Joonista õue keksumäng. Innusta last hüppama vastavalt tema vanusele ja võimetele. Kivikeste kasutamine on juba aste edasi suurematele lastele.

LISAIDEED

- Otsi muusikat, mille järgi laps saab marssida, hüpata jne.
- Mängi erinevat stiili muusikat ja lase lapsel selle järgi liikuda/tantsida.
- Tantsi ise kaasa.

ERITEGEVUSED

- Lase lapsel joosta, galopeerida, hüpata, kõndida päkkadel, kõndida mööda sirgjoont, painutada, sirutada, raputada, rullida, palli visata, püüda, põrgatada ja korvi visata. Tee foto ja lisa see mappi „TEGUSA LAPSE TEGEMISED“.
- Lase lapsel oma oskusi kirjeldada – kirjuta lapse poolt öeldu sõna-sõnalt üles ning lisa ka see mappi.

NOVEMBER

INNUSTA LAST KASUTAMA JOONISTUS- JA KIRJUTUSVAHENEID

Eesmärgid

- Hoiab käes ja kasutab õigesti pliiatsit, kriiti, pintsli.
- Oskab kääridega lõigata.
- Laps väljendab oma mõtteid läbi joonistatud pildi, näiteks joonistab perekonnaliikmeid ja ütleb, kes on pildil.

NÄDAL 1

Organiseeri materjale ning vahendeid, et joonistada, kirjutada ja lõigata

- Aita lapsel valida sobiv karp joonistamis- ja kirjatarvete hoidmiseks. Karp märgistage ja kaunistage koos lapsega, näiteks „*ANETTE PLIIATSID JA PABERID*“.
- Pange koos lapsega karpi töövahendid – rasvakriidid, kriidid, viltpliiatsid, värvipliiatsid, käärid, liim, augustaja jm. Vahendeid ei tohi karbis olla liiga palju, pigem mõne aja pärast uute vastu välja vahetada.
- Pange karpi erinevat pabermaterjali – vihik, värviline paber, ümbrik, paberkotid, kirjapaber, papp jm.
- Selgita lapsele, miks on vaja järgida kokkuleppeid ja kuidas erinevaid vahendeid kasutada. Näiteks võib viltpliiatseid kasutada ainult laua ääres istudes, et mitte määrada põrandavaipa jm.

NÄDAL 2

Julgusta last karbis olevaid asju uurima ning erinevateks käelisteks tegevusteks sobivat valikut tegema

- Soovita lapsel joonistada värvi- või viltpliiatsitega köögis kui vanemad süüa teevad; arsti ooteruumis oodates või pargis peale jalutuskäiku jne.
- Guaššvärvidega maalige koos perekonna tegevustest; vanaema juures olemisest; teatris käimisest jne.
- Räägi lapsega piltidest ja otsige koht, kuhu parimad pildid üles riputada. Valige mõned pildid mappi „*TEGUSA LAPSE TEGEMISED*“, märgistage need kuupäevaga.

NÄDAL 3

Õpeta lapsele, kuidas kääre ja liimi kasutada

- Räägi kääride kasutamise turvalisuse reeglitest – kuidas kääre hoida, kuidas avada, kuidas samal ajal teise käega paberit hoida.
- Räägi ka sellest, et kääridega lõika paberit, mille lõikamiseks on luba küsitud.
- Otsi erinevat kasutatud või Sulle mittevajalikku paberit, mida laps võib lõigata.
- Kui lapsel paberi lõikamine juba paremini välja tuleb, võite koos vanadest ajakirjadest pilte välja lõigata ja neid sobivasse kohta kleepida.
- Õpeta liimi kasutama otstarbekalt, et jaguks ka järgmise pildi kleepimiseks jne.

NÄDAL 4

Näita lapsele, kuidas kirjutatud sõnad on igapäevaelus kasutuses

- Tehke koos sisseostude nimekiri või kirjutage kellelegi väike teade.
- Märgistage koos lapse asjad tema nimega.
- Julgusta last kasutama erinevaid töövahendeid tema karbist kui laps on kirjutamisest huvitatud.

LISAIDEED

- Õues võib laps kriitidega kõnniteele joonistada.
- Muda ja liiva sisse saab joonistada tokiga.
- Lisaks on tore kasutada väikeseid pintsleid ja vett, et kõnniteele joonistada või kirjutada.
- Plastiliinist saab voolida pannkooke ja sinna peale näiteks hambatikuga joonistada kriipse, sikk-sakke, ringe jm.

ERITEGEVUSED

- Tehke koos „maailma pikim pilt“. Kasutage selleks tapeedirulli või muud paberit. Alustage joonistamist ühest servast ning lisage iga päev midagi. Ka kataloogidest lõigatud pilte võib laps sellele paberile tervikpildiks seada.
- Mõõtke koos lapsega aeg-ajalt pilti joonlaua või mõõdulindiga. Innusta last pildi arendamisel seni kuni tal on selle vastu huvi.
- Lisage hiljem see pilt rullina mapi „TEGUSA LAPSE TEGEMISED“ juurde.

DETSEMBER

TUTVUSTA LAPSELE TÄHTI JA SÖNU

Eesmärgid

- Laps tunneb ära oma nime kirja pildis.
- Teab oma eesnime tähti.
- Tunneb ära ja teab vähemalt viie (või enama) tähe nimetust.
- Matkib lugemist ja kirjutamist.

NÄDAL 1

Õpeta lapsele tema nime kirja pildis leidma

- Tee lapsele nimekaart joonistähedega või esimene täht joonistähel, teised kirjatähed. Häälige lapsega tema nime koos.
- Pane lapse nimekaart magnetiga külmapile või muule nähtavale kohale.
- Näita lapsele, kuidas Sa märgistad tema asju, näiteks nimi kummikute sisse, seljakotile, vihikule jne.

NÄDAL 2

Õpeta lapsele tema eesnime tähti muude tähtede hulgast leidma

- Varu tähtede õppimiseks terve tähestik, näiteks magnettähestik.
- Otsi tähtede hulgast välja lapse nimetähed ja luba tal nendega mängida.
- Võta välja lapse nimekaart, lase lapsel selle järgi tema nimes olevad tähed õigesti järjekorda panna. Häälige saadud tulemust ka siis kui laps on tähed vales järjekorras reastanud.
- Peida nimetähed ära. Lase tal nimetada tähe nimetus enne kui ta tähe leiab.
- Pane kotti lisaks lapse nimetähedele ka teisi magnettähti. Lase lapsel neid ükshaaval kotist võtta ning võetud tähe nimi nimetada. Kui kõik tähed on laual, lase lapsel nende hulgast leida tema nime tähed ning need õigesti järjekorda seada. Häälige lapse nime koos.

NÄDAL 3

Julgusta last tuttavaid märke „lugema“

- Anna mängimiseks trükitud materjale, näiteks ajakirjad, poereklaamid või lemmiksöögikoha menüü.
- Innusta last seal olevast kirja pildist leidma talle juba tuttavaid tähti.
- Tehke koos sisseostude nimekiri, lõigake välja reklaamlehtedelt pilte vajalike toodetega.
- Teel lasteaeda või koju leidke aega tänavate nimede ja reklaamplakatite lugemiseks.

NÄDAL 4

Otsige lapse nimes olevaid tähti erinevatest kohtadest

- Uurige kaubanduskeskustes erinevate poodide reklaamsilte, et leida lapse nimetähed.
- Lugege koos raamatut, otsige ühelt leheküljelt näiteks kõik „A“ tähed; teiselt lehelt kõik „N“ tähed; kolmandalt kõik „E“ tähed jne.
- Lugege koos tähestikku. Selleks pane magnettähestik õigesti järjekorras magnetahvlile või külmapile. Lauldes „tähestikulaulu“ (vali lihtne viisike), osuta käega või selleks sobiva vahendiga (pulgake, pliiats) vastavale tähemärgile. Julgusta last sama tegema.
- Kirjuta plastpudeli korgi ühele poolele joonistähel, teisele poole kirjatähel. Lase lapsel nendest oma nimi laduda.

LISAIDEED

- Tee kaardid, kuhu on kirjutad pereliikmete nimed. Kasuta nii joonis- kui ka kirjatähti.
- Sega kaardid ära. Ütle näiteks isa nimi ja leidke koos lapsega õige kaart. Aja möödudes lase lapsel ise pereliikme nimi öelda ning õige nimekaart leida.
- Neid kaarte võib kasutada ka söögilauas istekohtade märgistamiseks.

ERITEGEVUSED

- Tehke koos raamat „MA OSKAN LUGEDA“ lapse lemmikpoodide ja/või söögikohtade nimedest.
- Otsige ajakirjadest ja poereklaamidest logosid ning reklaamsilte. Lase lapsel need välja lõigata ja vihikusse või paberile kleepida.
- Innusta last oma raamatut teistele ette „lugema“.
- Lisage raamat hiljem mappi „TEGUSA LAPSE TEGEMISED“

JAANUAR

TUTVUSTA NUMBREID JA ARVUDE LOENDAMIST

Eesmärgid

- Laps oskab loendada arve viieni (või enam) õiges järjekorras.
- Oskab loendada esemeid, näiteks neli kahvlit, viis banaani jne.
- Oskab magnetnumbreid 1-5 õigesse järjekorda panna.

NÄDAL 1

Otsi erinevaid materjale loendamiseks

- Materjalid, mida võib leida majapidamisest – plastpudelite korgid, lusikad, mõõdutopsikud, niidirullid jm.
- Mänguasjad – autod, nuku sööginõud, legoklotsid.
- Loenda neid esemeid koos lapsega.

NÄDAL 2

Nimeta arve ja näita erinevate tegevuste juures numbrit kirjapildis

Näiteks köögis:

„Siin pakendil on kirjas, et riisile tuleb lisada kaks (2) tassi vett.“

Näiteks pesupesemisel:

„Siin pulbripakil on kirjas, et masinpesuks on vaja panna üks (1) mõõdutopsik pulbrit.“

Näiteks poes sisseoste tehes:

„Sellel sildil on kirjas, et kilo banaane maksab 2 euri ja 15 senti.“

Näiteks mängides:

„See lauamäng on sobiv lastele alates kolmandast (3) eluaastast.“

NÄDAL 3

Kaasa laps numbrite ja arvudega seotud tegevustesse

- Lase lapsel loendada arve alates ühest ja edasi nii palju kui ta oskab.
- Mängige koos „Jaani järel“ – Jaan plaksutab viis korda käsi, Jaan astub kümme sammu tagurpidi jne. Lase ka lapsel vahel Jaan olla.
- Mängige arvude loendamise mängu, näiteks mitu ukseuupu on toas; mitu jalga on köögilaua jne.
- Tee numbrikaardid – kirjuta igale kaardile üks number, näiteks 1, 2, 3, 4 jne. Lase lapsel iga numbrikaardi alla loendada õige arv plastpudeli korke või midagi muud sobivat.

NÄDAL 4

Loe või jutusta lugusid, laula laule või riime, mis seonduvad arvudega

- Loe näiteks raamatuid „Kolm põrsakest“; „Seitse kitsetalle“ jm.
- Laula laule „Viis väikest koerapoega“; „Kaks plära-lära Leenut“ jm.
- Liisusalm „Üks-kaks-kolm-neli-viis, sina seisa paigal siin!“ jm.

LISAIDEED

- Mängige mängu „Ma nuusin numbreid“. Lase lapsel erinevatest kohtadest numbreid leida. Alustage telefoni, kella või korterinumbriga välisuksel.
- Jätkake mängu muudes kohtades, näiteks autoga sõites või jalutuskäigul. Numbreid võite leida autode numbrimärkidelt, postkastidelt, majadelt jne. Võimalused on lõputud.

ERITEGEVUSED

- Aita lapsel teha numbriraamat – õmble kuus lehte paberit lõngaga kokku.
- Kirjuta koos lapsega numbriraamatu kaanele „MINU NUMBRIRAAMAT“ ja lapse nimi.
- Kirjuta igale lehele üks number. Lase lapsel kleepida lehele vastav arv väljalõikeid või joonistab laps lehele sobiva arvu esemeid.
- Lisa see raamat mappi „TEGUSA LAPSE TEGEMISED“.

VEEBRUAR

KEELE KUULAMINE JA KASUTAMINE

Eesmärgid

- Kasutab kõnes eritüüpi liht- ja rindlauseid ning tegusõna lihtmineviku vorme.
- Järgib juhiseid, mis on vähemalt kahes osas
- Saab aru mõistetest ALL, PEAL, TAGA, EES, KÕRVAL, SEES.

NÄDAL 1

Leia aega, et last kuulata ja temaga rääkida

Reisides – pane raadio või CD-mängija kinni kui te kusagile sõidate. Lase lapsel rääkida sellest, kuhu te parasjagu sõidate ja mis seal võib toimuma hakata kui te kohale jõuate.

Kodus – pane televiisor kinni ja rääkige tegevustest, mis lapsele huvi pakuvad. Küsi lapse päevasündmuste kohta ja lase tal rääkida positiivsetest elamustest. Räägi ka oma päevast lapsele.

NÄDAL 2

Kasuta pilte, et innustada last oma mõtteid väljendama

- Kogu ajakirjadest pilte, kus väljendub mingi tegevus. Näiteks laste mängust, perekonnast, sporditegevusest jne.
- Lase lapsel pilte ükshaaval uurida.
- Küsi piltidel oleva tegevuse kohta ja laske koos fantaasial lennata.
- Kui lapsele tegevus meeldib, siis otsige uusi pilte lisaks.

NÄDAL 3

Õpeta, kuidas kuulata ja juhiseid järgida

Anna lapsele juhiseid kahes osas, näiteks:

„Võta kingad jalast ja pane kappi!“

„Võta oma taldrik ja tõsta see kraanikaussi!“

Anna lapsele juhiseid, mida palliga teha, näiteks:

„Pane pall lõua alla!“

„Peida pall selja taha!“

„Puuduta palliga oma tallaaluseid!“

„Viska pall õhku ja lase maha kukkuda!“

Lase lapsel ise tegevusi välja mõelda ning juhiseid anda kasutades mõisteid ALL, PEAL, TAGA, EES, KÕRVAL, SEES.

NÄDAL 4

Lugege raamatuid või rääkige lugusid, kus on erineva suurusega tegelased

- Loe näiteks raamatuid „Pöial-Liisi“; „Kolm karu“; „Lumivalgeke“; „Suur Peeter ja väike Peeter“ jm.
- Esita loetu kohta küsimusi.
- Lase lapsel kuulnud loo põhjal jutustada.
- Lase lapsel piltide pealt näidata erineva suurusega tegelasi.
- Lase lapsel raamatu põhjal pilt joonistada.

LISAIDEED

- Vaadake koos perekonna fotoalbumit.
- Otsige tegevusi, kus kogu pere on koos, näiteks puhkus, laadakülastus, vanaema pool jne.
- Lase lapsel jutustada tegevustest ja inimestest piltidel.

ERITEGEVUSED

- Võta paber ja tee sellele kaks lahtrit (joon keskele). Üles kirjuta „SUUR“ suurte tähtedega ja alla kirjuta „VÄIKE“ väikeste tähtedega.
- Lase lapsel otsida suuri ja väikeseid asju, näiteks ajakirjast pilte – suur king ja väike king; suur pall ja väike pall jne.
- Liimige pildid koos õigesse lahtrisse.
- Lisage ka see paber mappi „TEGUSA LAPSE TEGEMISED“

MÄRTS

KEELE KÕLA

Eesmärgid

- Loeb ja laulab tuttavaid lastelaule ja riime.
- Tunneb ära riimuvad sõnad, näiteks *kass-tass; uba-tuba* jne.
- Tunneb ära sõna algustähe ja leiab selle tähe kirja pildis.

NÄDAL 1

Kogu pilte lapsele tuttavate esemete/asjade kohta, mis riimuvad

- Otsi pilte asjadest, mis riimuvad, näiteks *vesi-mesi, puu-kuu, kass-tass, kuusk-suusk, sall-pall* jne.
- Lõigake need pildid ajakirjadest koos välja, kleepige paberile, häälige sõnu.

NÄDAL 2

Lugege koos salme ja riime

- Lugege koos tuntud lasteriime. Innusta last talle tuttavas lastelaulus riimi lõpetama, näiteks „Rong see sõitis tushh-tsuuh-tsuuh, piilupart oli rongi _____ (*juht*)”; „Kindad kätte, mütsid pähe, muidu õue me ei _____ (*lähe*)“.
- Korrake koos lemmikriime jälle ja jälle – varsti oskab laps ise neid peast.

NÄDAL 3

Mängige riimuvate häälikutega

- Lase lapsel leida juba tuttavad riimuvate sõnadega pildid, näiteks *kass-tass*.
- Suuna häälimise teel lapse tähelepanu häälikute erinevusele sõnade alguses.
- Küsi, millise häälikuga algab sõna *kass*, millise häälikuga algab sõna *tass*.
- Otsige koos sõnu ja proovige neid riimida.
- Kiida heaks ka need riimuvad sõnad, mis laps välja mõtleb, aga mis midagi ei tähenda.
- Innusta last leitud riimuvatest sõnadest lihtsaid lauseid moodustama, näiteks:

„Õues kasvab kõrge puu, teda taevast vaatab kuu.“

„Mul on kaelas pehme sall, käes on ilus suur pall.“

„Panin kaela pehme salli, kätte võtsin kirju palli.“

NÄDAL 4

Aita lapsel panna õige täht pildi juurde

Otsi välja magnettähestik (vaata detsembri tegevusi):

- vali üks ese või pilt, mis on lapsele tuttav, näiteks auto;
- häälige sõna AUTO;
- suuna lapse tähelepanu sõna algustähele A;
- lase lapsel otsida tähestikust õige täht (A).

Vali tähestikust üks täht. Lase lapsel otsida vastav pilt või ese, mis algab valitud tähega.

Mängige mängu, kus laps valib tähestikust suletud silmadega tähe. Avab silmad ja häälib valitud tähemärki. Laps leiab eseme või pildi, mille nimetus algab sama häälikuga või mille nimetuse sees on sama häälik.

LISAIDEED

- Tehke koos raamat lapse lemmikriimidest.
- Prindi tekst paberile, kõitke koos raamatuks ning lase lapsel see joonistustega kaunistada.

ERITEGEVUSED

- Alustage tähestikuraamatu tegemist – selleks võib kuluda mitu nädalat.
- Kirjutage trükitäht ja kirjatäht paberi ülemisse serva, näiteks „Aa“. Otsige koos ajakirjast pilte asjadest, mis algavad selle tähega. Näiteks leiab laps pildi autost ja apelsinist.
- Alusta nende tähtedega, mida laps juba tunneb.
- Lase lapsel pildid paberile kleepida. Augustage koos paber/paberid ja pistke värviline lõng aukudest läbi. Aita lapsel lõng sõlmida nii, et järgmisel päeval oleks võimalus uusi lehti lisada.
- Laps võib teistele oma raamatut näidata ja ette „lugeda“.
- Lisa tähestikuraamat ning raamat lemmikriimidest mappi „TEGUSA LAPSE TEGEMISED“.

APRILL

MÄNGIGE MÄNGE, MILLEST LAPSED ÕPIVAD

Eesmärgid

- Laps leiab kaks samasugust pilti.
- Oskab eristada sama suuruse, kuju ja värvusega objekte.
- Teab vähemalt seitsme (ja enam) värvi nimetust.
- Teab kolme kujundit – kolmnurk, nelinurk ja ring.

NÄDAL 1

Materjalide kogumine

- Lõika paberist välja kaks ringi, kaks nelinurka, kaks kolmnurka – kõik ühesuurused ja sama värvi paberist.
- Tee kaardipaarid – kaks ühesugust kaarti näiteks kleespiltidest või ajakirjast lõigatud loomapiltidega. Sobivad ka poest ostetud mängukaardid lastele.

NÄDAL 2

Paaride leidmine

- Paaride leidmise mäng – alusta kuue paari isetehtud või ostetud kaartidega.
- Sega kaardid, aseta nad pilt ülespoole lauale või põrandale.
- Innusta last leidma õiged paarid.
- Lisa aja jooksul rohkem kaardipaare.
- Kaasa laps igapäevatöösse, näiteks lase lapsel oma sokkidele paariline leida jne.

NÄDAL 3

Vetke lõbusalt aega mängides värvimänge

- Mängige mängu „Ma leian värve”. Otsige erivaid värvilisi asju nii toas kui õues.
- Alusta ühe värviga, näiteks punane (pall): „Mõista, mõista, mis see on? Ma leidsin midagi punast. See on ümmargune ja seda saab visata.”
- Lisa järgmine värv, näiteks kollane (banaan): „Mõista, mõista, mis see on? Mul on midagi kollast. Seda saab koorida ja siis ära süüa.”
- Jätkake mängu lisades uusi värve. Lase ka lapsel sel moel mõistatusi öelda.

NÄDAL 4

Mängige „kujundi” ja „suuruse” mängu

Leia kujundid

- Näita lapsele neid kujundeid, mis Sa kuu alguses paberist välja lõikasid. Aita tal iga kujundi nimetus meelde tuletada – ring, kolmnurk, nelinurk.
- Peida kujundid tuppa erinevatesse kohtadesse.
- Anna lapsele vastava kujundi koopiat, lase tal peidetud kujund üles otsida ja nimetada.

Sentide sorteerimine suuruse järgi

- Näita lapsele erinevaid sente.
- Sorteerige sendid suuruse järgi.
- Rääkige erinevate sentide nimetustest.
- Lase lapsel näidata, millised sendid on kõige suuremad, millised keskmised ja millised kõige väiksemad.

LISAIDEED

- Lõika suurest paberist välja ring, nelinurk ja kolmnurk. Lase lapsel need pildiga kaunistada.
- Lõigake koos erineva suurusega ringe, nelinurki ja kolmnurki. Lase lapsel suure kujundi peale kleepida sama väike kujund ja see joonistusega kaunistada.
- Tutvusta kujundeid kasutades käterätikut. Voldi käterätt kokku nelinurgaks, kolmnurgaks.
- Lase ka lapsel sama teha.

ERITEGEVUSED

- Tehke koos värvi- ja kujundiraamat.
- „MINU VÄRVI- JA KUJUNDIRAAMAT”.
- Igale lehele kirjuta ühe värvi nimetus, näiteks punase pliiatsiga sõna „PUNANE“.
- Lase lapsel ajakirjadest leida kolm- ja nelinurkseid ning ringisarnaseid punaseid pilte, need välja lõigata ja raamatusse kleepida.
- Jätkake tegevust erinevate värvustega.
- Lisage see raamat mappi „TEGUSA LAPSE TEGEMISED“.

MAI

MÄNGUD MATEMAATIKA ÕPPIMISEKS

Eesmärgid

- Oskab kasutada mõisteid „vähem” ja „rohkem”.
- Laps teab mõistete „liitmine“ ja „lahutamine“ tähendust.
- Laps liidab ja lahutab tuttavaid esemeid.

NÄDAL 1

Otsi lisamaterjali jaanuari kuus leitud materjalile, mis aitab matemaatika õppimisele kaasa

- Väikesed karbid, mida saab kasutada puuri, garaaži või laudana.
- Väikesed autod.
- Väikesed loomad.

NÄDAL 2

Mängige eelnevalt kogutud asjadega „rohkem” ja „vähem” mängu

- Mängige näiteks loomaaeda. Pange ühte „puuri” kolm looma ja teise viis. Lase lapsel öelda, kus puuris on loomi rohkem, kus vähem.
- Põnevuse lisamiseks kasutage ka „koopaid” ja „lauta”. Autodega mängimiseks ehitage „garaaž”.
- Kasutage doomino klotse mõistete „vähem“ ja „rohkem“ mõistmiseks. Võtke kaks erineva täpiarvuga klotsi. Loendage täpikeste arv – kummal klotsil on rohkem, kummal vähem täppe. Jätkake tegevust vastavalt lapse huvile.
- Lase lapsel omapead nende asjadega mängida. Märkad kiiresti, et lastel on palju fantaasiat mängu arendamiseks.

NÄDAL 3

Võta kasutusele mõisted „liitmine” ja „lahutamine”

Koosta matemaatiline jutuke või ülesanne, näiteks:

- „Enne oli sul kolm nukku, täna tõi vanaema kingituseks veel ühe nuku. Mitu nukku on sul nüüd kokku?”
- „Sul on kaks küpsist ja mul on kolm. Kas sul on rohkem või vähem küpsiseid kui minul?”
- „Pliiatsikarbis on viis pliiatsit. Võta kaks pliiatsit karbist ära! Mitu pliiatsit jäi karpi?”

NÄDAL 4

Jutusta lugusid ja loe raamatuid, kuhu tegelasi loo käigus lisandub või nende arv kahaneb

- Raamat „Kokku kolm juttu“, P-E. Rummo.
- Raamat „Vapper karupoeg Kaarel“, „Karupoeg Kaarel ja Anna“, E. Larus.
- Raamat „Puuviljadraakon“, M. Kangro.
- Ungari muinasjutt „Kaks ahnet karupoega“.

LISAIDEED

- Valige koos kaasaskantav matemaatikatarvete kotike.
- Kodust välja minnes lase lapsel valida, milliseid arvutamiseks sobivaid vahendeid (mänguasju) kaasa võtta. Nii on lapsel võimalus nende asjadega mängida autos teel vanaema juurde või pikal bussisõidul jm.

ERITEGEVUSED

- Täienda mapis „TEGUSA LAPSE TEGEMISED“ varemloetud raamatute nimekirja uute loetud raamatute nimedega.
- Lase lapsel lisada kleespilte lemmikraamatute nimede taha.
- Lugege lemmikraamatuid jälle ja jälle.
- Lase lapsel raamatuid omapead uurida.
- Lase lapsel oma mappi lasteaiakaaslastele näidata.
- Minnes kevadel lasteaeda arenguvestlusele, võta mapp kaasa.